

Informacija o realizaciji i efektima politika
u oblasti preduzetništva i biznisa
za period 01. oktobar – 31. decembar 2017. godine
(IV kvartal 2017)

U okviru Programa rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu – dio “1. Prioritetni razvojni projekti” definisana je kvartalna obaveza Ministarstva finansija, Ministarstva ekonomije, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva održivog razvoja i turizma da zajedno sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore, Direkcijom za mala i srednja preduzeća i drugim organima, u smislu pripreme Informacije o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa.

Cilj informacije je priprema pregleda mjera, aktivnosti i efekata u pravcu podsticanja preduzetništva i biznisa, sa posebnim akcentom na finansijske mjere koje imaju za cilj otvaranje novih radnih mjesta, podršku mladima, ženama u biznisu, smanjenje regionalnih razlika, podršku prioritetnim sektorima, kao i dalji razvoj biznis zajednice. Takođe, informacijom se posebno prikazuju efekti mjera na rast konkurentnosti crnogorske privrede, rast bruto domaćeg proizvoda, rast realne proizvodnje i izvoza.

Prva Informacija o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa usvojena je na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 06. aprila 2017. godine, a dopune Informacije u smislu prikaza strukture kreditne podrške opredijeljene za tehnološke viškove, stečajce, visokoškolce i ostale kategorije, te pregleda odobrenih kredita, obuhvatajući hipoteke na selu, kao i predloga mjera za stvaranje uslova za nove privredne subjekte, su usvojene na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 18. maja 2017. godine. Informacija za period koji obuhvata drugi kvartal 2017. godine uz specifične zaključke usvojena je na sjednici Vlade održanoj 30.06.2017. godine.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 5. oktobra 2017. godine, razmotrila je Informaciju o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa za period 1. jul-30. septembar 2017. godine (III kvartal) i povodom iste zadužila relevantne institucije zaključcima.

U okviru prvobitne Informacije o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa razmatrane su aktivnosti i programi podrške u okviru 3 seta mjera:

I – Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta:

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D; i
2. Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija Ministarstva ekonomije i Sekretarijata za razvojne projekte.

II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta:

3. Program podrške za modernizaciju industrije Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
4. Program unapređenja inovativnosti u malim i srednjim preduzećima - Projekat finansijske podrške MSP iz sektora prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije;
5. Program podsticaja razvoja klastera u Crnoj Gori Ministarstva ekonomije;
6. Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period od 2017-2020 godine Ministarstva ekonomije;
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
8. IPARD like 1 i IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;

9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2016/2017 godinu Ministarstva održivog razvoja i turizma;
10. Program subvencionisanja kamatne stope Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis:

11. Program podrške razvoju preduzetništva Ministarstva ekonomije (Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća) i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;
12. Projekat razvoja biznis zona Ministarstva ekonomije;
13. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Imajući u vidu obavezu kvartalnog izvještavanja Vlade Crne Gore o realizovanim aktivnostima, u nastavku je dat pregled aktivnosti realizovanih tokom četvrtog kvartala 2017. godine, kao i njihovi očekivani efekti na zapošljavanje. Dodatno, Informacija sadrži i pregled realizacije zaključaka usvojenih zajedno sa Informacijom o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa za period 01. jul – 30. septembra 2017. godine.

1. Kreditna podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

Nadležna institucija: Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D.

Program: Kreditna podrška u periodu 01.10.2017. - 08.12.2017.

Oblast podrške: Odobrena sredstva su namijenjena za:

1. Razvoj preduzetništva, 72 plasmana u iznosu od 3.246.960 EUR
2. Podrška postojećim mikro, malim i srednjim preduzećima, 26 plasmana u iznosu od 9.437.924 EUR
 - U oblasti turizma, 2 plasmana u iznosu od 2.200.000 EUR
 - Poljoprivredne djelatnosti i proizvodnja hrane, 16 plasmana u iznosu od 5.006.267 EUR
 - Proizvodne djelatnosti, 4 plasmana u iznosu od 583.207 EUR
 - Oblast usluga, 4 plasmana u iznosu od 1.648.450 EUR
3. Podrška preduzećima, kroz održavanje i/ili poboljšanje likvidnosti, 21 plasman u iznosu od 8.374.976 EUR
4. Podrška realizaciji green field investicija, 2 plasmana u iznosu od 3.980.000 EUR
5. Program podsticaja crnogorskih proizvoda/usluga na drugim tržištima, 1 plasman u iznosu od 1.000.000 EUR

Realizacija (ukupno): Odobreno 122 dugoročnih i kratkoročnih plasmana u iznosu od 26.039.859 EUR

Južni dio: 5.020.424 EUR

Centralni dio: 18.703.245 EUR

Sjeverni dio: 2.316.190 EUR

Efekti(zapošljavanje): 264 novih radnih mjesta

Nadležna institucija: Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D.

Program: Faktoring - Otkup potraživanja u periodu 01.10.2017 – 08.12.2017

Oblast podrške:

Realizacija (ukupno): 14.328.666 EUR

<i>Južni dio:</i>	2.330.505 EUR
<i>Centralni dio:</i>	9.104.090 EUR
<i>Sjeverni dio:</i>	2.894.071 EUR
Efekti(zapošljavanje): Očuvanje 6.052 radnih mjesta	

IRFCG je u periodu 01.01.2017. -08.12.2017 odobrio 161,8 milEUR, i to 100,7milEUR dugoročnih, 5 milEUR kratkoročnih kredita i 56,1 milEUR kroz faktoring – otkup potraživanja. Realizacija za navedeni period je 47% veća u odnosu na isti period 2016.

Kontinuirana podrška razvoju manje razvijenih opština se ogleda u porastu plasmana koji su u periodu 01.01.2017 -08.12.2017 realizovani u iznosu od 31,4 mil EUR, što je 39% više u odnosu na realizaciju 2016.

2. Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija Ministarstva ekonomije i Sekretarijata za razvojne projekte

Nadležna institucija:	Sekretarijat za razvojne projekte
Program:	Podsticanje direktnih investicija
Oblast podrške:	Drvena industrija, Proizvodnja stočne hrane, Proizvodnja farmaceutskih proizvoda, Proizvodnja i prerada mesa i mesnih prerađevina, Turizam i ugostiteljstvo, Sektor usluga – obezbjeđenje stvari i lica
Realizacija (ukupno):	3¹ projekta – isplaćeno 164.000€²
<i>Južni dio:</i>	-
<i>Centralni dio:</i>	2 projekta vrijednosti 120.000,00 EUR (Podgorica – „Hemomont“ d.o.o. i „Securitas Montenegro“ d.o.o.)
<i>Sjeverni dio:</i>	1 projekat vrijednosti 44.000,00 EUR (Žabljak - „Pelengić trade“ d.o.o.)
Efekti (zapošljavanje):	0 ³

¹U toku je realizacija 6 investicionih projekata po osnovu dva Javna oglasa.

²Navedeni iznos čine isplaćena II rata sredstava za podsticanje direktnih investicija za kompaniju „Hemomont“ d.o.o. u iznosu od 70.000€, II rata sredstava za podsticanje direktnih investicija za kompaniju „Securitas Montenegro“ d.o.o. u iznosu od 50.000€ i III rata sredstava za podsticanje direktnih investicija za kompaniju „Pelengić trade“ d.o.o. u iznosu od 44.000€.

³U vezi sa zahtjevom da se prikažu adekvatni podaci za četvrti kvartal 2017. godine ukazujemo da će navedeni podaci biti dostupni kada Korisnici sredstava za podsticanje direktnih investicija dostave izvještaje o realizaciji investicionih projekata – godišnje (avgust 2018. godine - za projekte koji se realizuju po javnom oglasu iz 2016. godine a na osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija („Službeni list Crne Gore“ broj: 80/15) odnosno polugodišnje (januar – jul 2018. godine) za projekte koji se realizuju po javnom oglasu iz 2015. godine a na osnovu Uredbe o podsticanju direktnih investicija („Službeni list Crne Gore“ broj: 08/15).

II – Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta

3. Program podrške za modernizaciju prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D

Na Javni poziv za učešće u Programu podrške za modernizaciju prerađivačke industrije, koji je realizovan u periodu 1. aprila - 15. decembra t.g, pristiglo je 5 zahtjeva od strane preduzeća koja posluju u oblasti drvne industrije, proizvodnje namještaja, proizvodnje stakla i proizvoda od stakla i proizvodnje proizvoda od plastike. Za realizaciju ovog Programa u 2017. godini opredijeljena su sredstva u iznosu 100.000€ sa namjenom nabavke nove proizvodne opreme/mašina, polovne proizvodne opreme/mašina (ne starije od pet godina) i novih djelova i specijalizovanih alata koji će se iskoristiti kako bi se stavile u pogon neiskorišćene mašine.

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije i Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D
Program:	Program podrške za modernizaciju prerađivačke industrije
Oblast podrške:	Prerađivačka industrija
Realizacija (ukupno):	469.843,42 EUR⁴
Nakon što su se stekli svi neophodni uslovi, razmatrana su dva zahtjeva privrednih subjekata koji posluju u okviru djelatnosti proizvodnje proizvoda od stakla i od plastike, od kojih je uvažavajući pravila Programa odobren jedan zahtjev, po osnovu kojeg će biti isplaćeno 13.000€ bespovratnih sredstava, uz kreditno zaduženje u iznosu od 65.000€. O preostala tri zahtjeva koja su iz oblasti drvne industrije i namještaja, obzirom da su u završnoj proceduri razmatranja kod IRF-a, Komisija Ministarstva ekonomije za dodjelu bespovratnih sredstava odlučivaće u drugoj polovini decembra t.g. Po preliminarnoj procjeni, ukoliko se ispune svi zadati uslovi, za ova tri zahtjeva potrebno je isplatiti dodatnih 48.636,32 eurabespovratnih sredstava uz 343.207,10 euraukupnog kreditnog zaduženja.	
<i>Južni dio:</i>	-
<i>Centralni dio:</i>	249.843,42 EUR
<i>Sjeverni dio:</i>	220.000 EUR
Efekti (zapošljavanje):	S obzirom da zapošljavanje nije primarni cilj ovog Programa, u ovoj godini ne može se govoriti o doprinosu u smislu novog zapošljavanja.

⁴S obzirom da procedura razmatranja 3 zahtjeva nije završena, ova cifra nije konačna.

4. Program unaprjeđenja inovativnosti u malim i srednjim preduzećima- Projekat finansijske podrške MSP preduzećima iz sektora prerađivačke industrije Ministarstva ekonomije

Treći Javni poziv za realizaciju Programa za unaprjeđenje inovativnosti u MSP za 2017. godinu za preduzeća iz sektora prerađivačke industrije je raspisan u periodu 04. septembar-4. oktobar 2017. godine. Program je u navedenom periodu promovisan na sjednici Odbora udruženja metalurgije i metaloprerađivačke industrije u PKCG, kao i u okviru „Biznis karavana“ i posjeta opštinama Cetinje, Danilovgrad, Nikšić i Plužine.

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije
Program:	Program unaprjeđenja inovativnosti u malim i srednjim preduzećima za 2017.godinu
Oblast podrške:	Mala i srednja preduzeća iz sektora prerađivačke industrije
Realizacija (ukupno):	U okviru trećeg Javnog poziva podnesene su prijave od strane 3 mala i srednja preduzeća iz oblasti prerađivačke industrije. Imajući u vidu da su prijave preduzeća ispunile uslove i kriterijume Javnog poziva, ugovorena je podrška za realizaciju inovativnih aktivnosti za 3 preduzeća u iznosu od 10.425€. Realizacija inovativnih aktivnosti se očekuje do kraja 2017. godine i shodno tome refundacija ugovorenog iznosa sredstava.
Južni dio:	/€
Centralni dio:	Ugovoreni iznos za 3 preduzeća (2 iz Podgorice i 1 iz Nikšića) je 10.425€, a isplata se očekuje do kraja 2017. godine.
Sjeverni dio:	/ €
Efekti (zapošljavanje):	Program nema direktnih efekata na zapošljavanje. Podaci o eventualnim efektima na zapošljavanje se mogu sagledati nakon monitoringa, u roku od godinu dana od realizacije inovativne aktivnosti.

5. Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori - Ministarstvo ekonomije

Nadležna institucija: Ministarstvo ekonomije

Program: Državna pomoć - Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za period 2017-2020. godina

Oblast podrške: Prerada poljoprivrednih proizvoda/prehrambena industrija, drvoprerada, turizam i ugostiteljstvo, proizvodne djelatnosti u skladu sa Programom

Realizacija (ukupno): Ministarstvo je u junu 2017. godine sa 7 klastera potpisalo Ugovor o dodjeli subvencije, ukupne vrijednosti skoro 98.000 €. Subvencija se dodjeljuje po principu refundacije. Klasteri su u finalizovali realizaciju projekata, tačnije 4 klastera su uspješno realizovali projekte, 1 klaster djelimično, a projekti 2 klastera ocijenjeni su kao neuspješni. U toku jula Klaster drvoprerade – Rožaje finalizovao je svoj projekat i istom je subvencionisan u iznosu od 14.950 € (65% ukupne investicije). Takođe, tokom oktobra isplaćene su još tri subvencije, odnosno tri prve tranše za: Klaster drvoprerade Bijelo Polje, Agro-turistički klaster - Nikšić i IT klaster - Podgorica, ukupno 23.550 €. U decembru isplaćene su druge tranše za Agro-turistički klaster - Nikšić i IT klaster – Podgorica, ukupno 11.148,73 EUR i kompletna subvencija za Turistički klaster Andrijevice 13.995 EUR.

Južni dio: /

Centralni dio: 3 klastera sa kojima je potpisan Ugovor (Klaster turizma iz Nikšića – nije uspješno realizovao projekta, Klaster agro-turizma iz Nikšića – uspješna realizacija, Edukativni centar za informaciono tehnologije iz Podgorice – uspješna realizacija)

Sjeverni dio: 4 klastera sa kojima je potpisan Ugovor (Klasteri drvoprerade iz Andrijevice – uspješna realizacija, Rožaja – uspješna realizacija, Bijelog Polja - djelimična realizacija i turistički klaster iz Andrijevice – uspješna realizacija)

Efekti (zapošljavanje): Na bazi jednog realizovanog projekta Klastera drvoprerade iz Rožaja, otvorena su dva nova radna mjesta.

6. Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja – Ministarstvo ekonomije

Nadležna institucija: Ministarstvo ekonomije

Program: Državna pomoć - Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja period 2017-2020. godina

Oblast podrške: Programom su definisane dvije komponente – uvođenje međunarodnih standarda poslovanja i akreditacija tijela za ocjenjivanje usaglašenosti

Realizacija (ukupno): U okviru Javnog poziva koji je bio raspisan krajem juna, dostavljena je 51 aplikacija, od kojih su 42 ispunile sve uslove Programa. Sa aplikantima su potpisani Ugovori o dodjeli subvencije. Realizacija planiranih aktivnosti je u završnoj fazi, tj. predviđena je do 15. decembra.

Južni dio: Broj aplikanata kojima je odobrena podrška iz Južnog regiona je 2

Centralni dio: Broj aplikanata kojima je odobrena podrška iz Centralnog regiona je 23

Sjeverni dio: Broj aplikanata kojima je odobrena podrška iz Sjevernog regiona je 17

Efekti (zapošljavanje): Finalizacija aktivnosti koje će biti predmet subvencija predviđena je za kraj tekuće godine, kada će biti poznati podaci o efektima.

7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama Ministarstva ekonomije i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D;

Nadležna institucija: Ministarstvo ekonomije

Program: Državna pomoć - Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama

Oblast podrške: /

Realizacija (ukupno): U skladu sa Sporazumom o subvenciji kamatne stope za direktne kredite koje IRF dodjeljuje u skladu sa svojim godišnjim planom rada za 2012. godinu u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama, Ministarstvo ekonomije na kraju svake godine IRF-u uplaćuje iznos koji predstavlja 1% kamatne stope na kredite odobrene korisnicima Programa. U 2017. godini ovaj iznos je 5.446 EUR i isti je uplaćen IRF-u u toku četvrtog kvartala.

Južni dio: 1 korisnik kredita

Centralni dio: 2 korisnika kredita

Sjeverni dio: 24 korisnika kredita

Efekti (zapošljavanje): Subvencionisanjem kamatne stope u okviru ovog Programa očuvano je 118 radnih mjesta.

8. IPARD like 1 i IPARD like 2 projekti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja;⁵

Nadležna institucija: Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja

Program: IPARD like 1.2

Oblast podrške: Dodjela sredstava bespovratne podrške za investicije u poljoprivredna gazdinstva

Realizacija: Realizovano je 58 projekata. Ukupna vrijednost investicija iznosi 1,456,827.45 EUR (sa PDV-om), 1,224,224.75 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 717,946.88 EUR. Iz sektora stočarske proizvodnje realizovan je 41 projekat, dok je iz sektora biljne proizvodnje realizovano 17 projekata.

Južni dio: 1 projekat- vrijednost investicije 13,087.99EUR (sa PDV-om), 10,998.31 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 6,598.99 EUR.

Centralni dio: 21 projekat- vrijednost investicije 539,886.14 EUR (sa PDV-om), 453,685.83 EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 242,958.60 EUR.

Sjeverni dio: 36 projekata - vrijednost investicije 903,853.33 EUR (sa PDV-om), 759,540.61EUR (bez PDV-a); dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 468,389.28EUR

Efekti zapošljavanja: Efekte nije moguće direktno sagledati.

Nadležna institucija: Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja

Program: IPARD like 2

Oblast podrške: Investicije u fizički kapital vezano za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda, podržavali su se sektori prerade mlijeka, mesa, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture.

Realizacija: Realizovan je 1 projekat. Ukupna vrijednost investicije iznosi 240,261.00EUR (sa PDV-om), 201,900.00EUR (bez PDV-a), dok je isplaćena bespovratna podrška u iznosu od 100,950.00EUR. Ovaj projekat je iz sektora prerade mlijeka.

Južni dio: -

Centralni dio: 1 projekat – vrijednost investicije 240,261.00(sa PDV-om), 201,900.00 (bez PDV-a), a vrijednost podrške 100,950.00 EUR

Sjeverni dio:-

⁵ Doći će do izmjena u iznešenim podacima s obzirom da se očekuje realizacija ugovora iz IPARD like 1.2, IPARD like 1 i IPARD like 2 programa

Efekti (zapošljavanje): Efekte nije moguće direktno sagledati.

9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma Ministarstva održivog razvoja i turizma

Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2017/2018. godinu (sa ukupnim namjenskim iznosom od 440.000,00 €), čiji je cilj sufinansiranje projekata koji su u funkciji podizanja kvaliteta ponude a time i konkurentnosti turističkog proizvoda na međunarodnom tržištu, obuhvatio je šest mjera:

1. “Obogaćivanje i unapređenje ponude” - ukupni namjenski iznos bio je 60.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 70% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 5.000,00 EUR;
2. “Podrška marketing aktivnostima na emitivnim tržištima”- ukupni namjenski iznos od 50.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 50% opravdanih prihvatljivih troškova;
3. “Podrška za kanjoniranje” - ukupni namjenski iznos bio je 10.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 50% opravdanih prihvatljivih troškova;
4. “Manifestacije”:
 - 4.1. Projekti čija je ukupna predračunska vrijednost do 20.000,00 EUR - ukupni namjenski iznos bio je 40.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 20% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 3.000,00 EUR;
 - 4.2. Projekti čija je ukupna predračunska vrijednost do 100.000,00 EUR - ukupni namjenski iznos bio je 70.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 20% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 8.000,00 EUR;
 - 4.3. Projekti čija je ukupna predračunska vrijednost više od 100.000,00 EUR - ukupni namjenski iznos bio je 145.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 25% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 25.000,00 EUR;
5. “Podrška lokalnim turističkim organizacijama na turistički nedovoljno razvijenim područjima” - ukupni namjenski iznos bio je 15.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 70% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 1.000,00 EUR; i
6. “Podrška za razvoj MICE turizma”:
 - 6.1. Podrška za podnošenje kandidatura za organizovanje međunarodnih kongresa u Crnoj Gori - ukupni namjenski iznos bio je 15.000,00 EUR. Podrška se odnosila na pokrivanje troškova puta i smještaja za maksimum dvije osobe koje će odraditi prezentaciju destinacije i candidature. Maksimalni iznos podrške do 2.000,00 €;
 - 6.2. Podrška u organizacija međunarodnih događaja u Crnoj Gori - ukupni namjenski iznos bio je 35.000,00 EUR, najveći iznos koji se mogao odobriti bio je do 30% opravdanih prihvatljivih troškova, sa maksimalnim iznosom podrške od 35.000,00 EUR.

Nakon obrade prispjelih aplikacija u okviru javnih poziva, Radne grupe formirane od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma i Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, odobrena je podrška, u okviru:

- 1. mjere, iznos od 60.000,00 EUR za 16 projekata;
- 3 mjere, iznos od 10.000,00 EUR za 1 projekat;
- 4.1. mjere, iznos od 30.000,00 EUR za 33 projekta;
- 4.2. mjere, iznos od 70.000,00 EUR za 22 projekta;

- 4.3. mjere, iznos od 145.000,00 EUR za 7 projekata;
- 5. mjere, iznos od 4.650,00 EUR za 5 projekata;
- 6. 1. mjere, iznos od 5.126,94 EUR za 3 projekta;
- 6.2. mjere, iznos od 35.000,00 EUR za 1 projekat.

O navedenim podacima informisani smo tokom prethodnog izvještajnog perioda. Kada je riječ o mjeri 2. -"Podrška marketing aktivnostima na emitivnim tržištima", Javni poziv za predmetnu mjeru bio je otvoren do 1. decembra 2017. godine, a nakon obrade prispjelih aplikacija, iste su odbijene kao neispravne.

Ukupan iznos odobrenih sredstava (za navedene mjere) u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2017/2018. godinu, je 359.776,94 EUR.

10. Program subvencionisanja kamatne stope Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

-

III – Projekti podrške sa indirektnim uticajem na preduzetništvo i biznis

11. Program podrške razvoju preduzetništva Ministarstva ekonomije (Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća) i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.

Nakon što je 26.juna t.g. zaključen Sporazum o saradnji između Investiciono-razvojnog fonda i Ministarstva ekonomije-Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, Javni poziv za implementaciju trajao je u periodu 24.septembar- 13. oktobar 2017.godine. U okviru Javnog poziva je primljeno 12 aplikacija (ukupna vrijednost zahtijevanih sredstva iznosila 350.000€).

Nadležna institucija:	Ministarstvo ekonomije-Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća i Investiciono-razvojni fond CG
Program:	Program podrške razvoju preduzetništva
Oblast podrške:	Program obuhvata pružanje finansijske i nefinansijske podrške zainteresovanim licima koja planiraju da otpočnu sopstveni biznis ili da unaprijede postojeće poslovanje.
Realizacija (ukupno):	Nakon provjere ispunjenosti kriterijuma definisanih Javnim pozivom, 11 aplikacija steklo uslove za dalju fazu realizacije – pohađanje preduzetničkih ciklusa edukacije u organizaciji Direkcije za razvoj MSP. Preduzetnički ciklusi edukacije organizovani su u periodu od 30.oktobra – 6.novembar, na teme: Pravni osnov i postupci registracije privrednih subjekata, Finansijsko upravljanje i poreski sistem u Crnoj Gori, Marketing i brendiranje u MSP, Poslovna komunikacija, Razvoj biznis ideje i kanali prodaje. Komisija u sastavu predstavnika Ministarstva ekonomije, Direkcije za razvoj MSP i Investiciono razvojnog fonda je u periodu od 10. novembra do 1.decembra 2017.god. obišla 9 kandidata i obavila dodatne intervjue u cilju detaljnog sagledavanja preduslova za realizaciju biznis ideje (preostala 2 kandidata su odustala od realizacije biznis ideje). U toku je procedura izrade biznis planova za 9 kandidata. <i>Južni dio:</i> / <i>Centralni dio:</i> 9 aplikacija <i>Sjeverni dio:</i> / Efekti (zapošljavanje): Ukupan iznos zahtijevanih kreditnih sredstava za 9 kandidata koji će se uputiti u Investiciono razvojni fond na konačno donošenje odluke o kreditiranju iznosi 285.000€, kojima je planirano otvaranje 30 novih radnih mjesta.

12. Projekat razvoja biznis zona Ministarstva ekonomije

Uredba o izmjeni uredbe o biznis zonama, kojom je predviđeno da se rok za usaglašavanje sa odredbama predmetnog podzakonskog akta produži sa šest na osamnaest mjeseci stupila je na snagu 20. juna tekuće godine. Inovirana verzija predmetnog podzakonskog akta podrazumijeva produženje roka usklađivanja poslovanja postojećih biznis zona sa predmetnim podzakonskim aktom, do 21.juna 2018.godine. S obzirom da je u toku proces usaglašavanja lokalnih propisa sa Uredbom o biznis zonama, rezultati nijesu mjerljivi prije nego lokalne samouprave dostave podatke za upis u registar biznis zona.

13. Podsticajne i fiskalne mjere u turizmu Ministarstva održivog razvoja i turizma

Nadležna institucija: Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Program: Program podsticajnih i fiskalnih mjera u turizmu

Oblast podrške: Turizam

Realizacija: Otvoren 1 novi hotel sa 4 zvjezdice

Južni dio: - -

Centralni dio: - -

Sjeverni dio: - 1 novi hotel

Efekti (zapošljavanje): Otvoren 1 novi hotel sa ukupno 30 novih stalnih radnih mjesta

Zaključna razmatranaja za period januar 2016. godine-februar 2017. godine

Na osnovu prezentiranog pregleda projekata i podsticajnih mjera u oblasti preduzetništva i biznisa, može se konstatovati sljedeće: Tokom 2016. godine i prva dva mjeseca 2017. godine po osnovu različitih programa plasirano je ukupno 137,3 mil EUR sredstava direktne podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori, što je omogućilo da se sklopi 600 različitih ugovora i sačuva ili otvori ukupno 6.981 radno mjesto, sa stvorenim preduslovima njihovo dodatno kreiranje. Postoji 13 projekata ili programa čija je realizacija usmjerena ka podršci preduzetništvu i biznisu. Od toga 10 programa podrazumijeva usmjeravanje direktnih finansijskih sredstava ka biznis sektoru, dok su preostalih 3 usmjereni na aktivnosti podrške stvaranju ili očuvanju postojećeg biznisa. Od 10 programa kojima se opredjeljuje direktna finansijska pomoć, dva omogućavaju takve rezultate da je moguće izmjeriti i njihove efekte u vidu broja kreiranih novih radnih mjesta.

Uočljiva karakteristika trenutnog procesa podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori jeste da uključuje veliki broj institucija i to: Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Sekretarijat za razvojne projekte, Zavod za zapošljavanje, Direkciju za razvoj malih i srednjih preduzeća i lokalne samouprave.

Struktura odobrenih finansijskih sredstava, pokazuje da je prisutna snažna koncentracija kod jedne institucije i to Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D. koji učestvuje sa 97% u ukupno odobrenim finansijskim sredstvima za 2016. godinu. U odnosu na ostale programe, značajnije učešće u ukupnoj finansijskoj podršci ima i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja sa 2,46 mil EUR. Finansijska sredstva za ostale programe, izuzev implementacije Uredbe o podsticanju direktnih investicija, ne prelaze iznos od 100 hiljada eura.

Evidentno je da se opredjeljena sredstva za pojedine programe ne plasiraju, usljed činjenice da nema zainteresovanih subjekata ili subjekti ne ispunjavaju zadate uslove. Navedeno upućuje na zaključak da ne postoji dovoljno apsorpcionog kapaciteta privrede i građana za realizaciju obezbjeđene finansijske podrške.

Na osnovu prethodno navedenog zaključuje se da postoji značajna decentralizacija implementatora, a koncentracija finansijskih sredstava, kao i nedovoljan kapacitet privrede za apsorpciju raspoloživih sredstava. Ovo upućuje na nekoliko otvorenih pitanja: - Koliki su troškovi administriranja pojedinih programa i projekata u poređenju sa rezultatima koje daju? - Da li postoji adekvatna koordinacija između svih institucija implementatora i da li bi trebalo da postoji tijelo/institucija koja bi koordinirala njihov rad? - Da li se dovoljno koriste raspoloživi kapaciteti svih institucija implementatora za sve oblike podrške preduzetništvu i biznisu?

Istovremeno, jasno je da je IRF institucija koja dominantno učestvuje u pružanju podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori. U ovom kontekstu se otvara i potreba za snaženjem njegove uloge i jačanju njegove razvojne funkcije u ovom procesu, te je neophodno stvoriti i institucionalne preduslove kroz izmjene Zakona o Investiciono-razvojnog fondu.

Uvažavajući navedeno zaključuje se sledeće:

- **Broj obuhvaćenih programa i projekata je ostao nepromijenjen.**
- **Struktura odoborenih finansijskih sredstava, pokazuje da je i dalje prisutna snažna koncentracija kod jedne institucije i to Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore A.D.**

Uvažavajući činjenicu da je IRF institucija koja dominantno učeštvuje u pružanju podrške preduzetništvu i biznisu u Crnoj Gori javila se potreba za snaženjem njegove uloge i jačanjem njegove razvojne funkcije u ovom procesu. U tom smislu tokom prethodnog perioda stvoreni su institucionalni preduslovi kroz izmjene Zakona o Investiciono-razvojnog fondu.

S tim u vezi, djelatnost Fonda je sada usmjerena na podsticaj i razvoj sveukupne crnogorske ekonomije, prvenstveno dinamiziranju rasta mikro, malih, srednjih i velikih preduzeća i regionalnog razvoja. Posebno je značajno povećanje opsega podrške ekonomskim aktivnostima kako bi se doprinijelo povećanju otvaranja novih radnih mjesta, kao i očuvanju postojećih.

U cilju pružanja podrške razvoju preduzetništva, a radi olakšanog pristupa finansijskim sredstvima korisnika kredita, ovim zakonom stvoreni su uslovi za formiranje Garantnog fonda kao posebnog organizacionog dijela koji će funkcionisati u okviru Fonda. Aktivnost Garantnog fonda biće izdavanje garancija korisnicima kredita čiji su projekti održivi i od značaja za državu Crnu Goru, a koji nijesu u stanju da obezbijede adekvatno obezbjeđenje za kredit i to prije svega potencijalnim preduzetnicima – početnicima u biznisu. U proteklom periodu jedan od posebnih problema sa kojima se suočavaju početnici u biznisu bio je nedostatak kolaterala kao sredstva za obezbjeđenje kredita. Kreiranjem i implementacijom kreditno-garantne šeme kao posebnog vida finansijske podrške, Fond će stvoriti još jedan mehanizam koji će motivisati potencijalne preduzetnike da se lakše odluče da započnu sopstveni biznis.

Namjera Fonda je da u budućem periodu posebnu pažnju posveti pitanjima socijalnog preduzetništva, razvoju start-up biznisa, podršci preduzetnicima za iniciranje novog investicionog ciklusa i u krajnjem jačanju preduzetničkih kapaciteta. Polazeći od opredjeljenja Vlade Crne Gore da integracijom sredstava koja se izdvajaju iz Budžeta efikasnije i efektivnije podrži preduzetnike sa niskim primanjima, preduzetnike koji nemaju adekvatan kolateral, te nijesu u mogućnosti da obezbijede kredite kod drugih finansijskih institucija, to će kreditiranje ove ciljne grupe za Fond predstavljati jedan od prioriteta. U pitanju su poslovi odobravanja mikro kredita koji su u funkciji razvoja socijalnog preduzetništva, samozapošljavanja i jačanja malog biznisa. Značaj podrške ove ciljne grupe (preduzetnici, mikro i mala privredna društva) je opredijelio Fond da u zakonu definiše ovu vrstu kreditiranja kao novi instrument finansijske podrške.

- **Broj institucija koje učestvuju u realizaciji navedenih programa/projekata je smanjen**

U proteklom periodu Ministarstvo ekonomije je pristupilo internoj reorganizaciji poslovne strukture, u cilju osnivanja jedinstvenog one-stop shopa za mala i srednja preduzeća i preduzetnike koji će omogućiti privrednim subjektima da na jednom mjestu dobiju informacije i inpute o svim programima podsticanja razvoja biznisa, mogućnostima za unapređenje poslovanja i uvezivanje sa drugim resornim institucijama na državnom i lokalnom nivou. U okviru navedene strukture planirano je kreiranje i implementacija politika, strategija i programa podrške malim i srednjim preduzećima. Novi Direktor za investicije, razvoj malih i srednjih preduzeća i upravljanje EU fondovima, će biti formiran spajanjem Direkcije za investicije koja trenutno posluje u okviru Direktorata za transformaciju i investicije i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća koja posluje kao poseban organ Ministarstva ekonomije,

a u sastavu istog će poslovati i Direkcija za implementaciju projekata finansiranih iz IPA fondova (PIU), koja mijenja naziv u 'Direkcija za programiranje i implementaciju projekata finansiranih iz EU fondova (PIU)'. Prelaskom Dirkecije za razvoj malih i srednjih preduzeća u sastav novog direktorata Ministarstva ekonomije stvara se funkcionalna cjelina koja će svojim sinergijskim djelovanjem doprinjeti efikasnijoj saradnji sa privrednim sektorom i kontinuiranom radu na unapređenju poslovnog ambijenta. Novi Direktoriat biće usmjeren na pružanje usluga malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, a u nadležnosti direktorata će biti i aktivnosti usmjerene na praćenje trendova privrednog razvoja, unapređenje konkurentnosti poslovnog ambijenta, koordinaciju programima podsticanja razvoja biznisa koji su u nadležnosti Ministarstva ekonomije i saradnju sa drugim resornim institucijama, uključujući i Investiciono razvojni fond.

Pregled programa finansijske podrške i njihovih efekata (I i II grupa programa)⁶

	Očekivani plasman (EUR)	Realizovano Q1	Realizovano Q2	Realizovano Q3	Realizovano Q4	otvoreno i/ili sačuvano radnih mjesta Q4
I - Projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku i efekte u dijelu kreiranja novih radnih mjesta	121.300.000	23.270.702,07	58.549.943,58	39.822,050,45	40.532.525	264
1. Kreditna podrška (IRF) ⁷	120.000.000	23.270.702,07	58.549.943,58	39.635.383.45	40.368.525	264
2. Implementacija Uredbe o podsticanju direktnih investicija (MEK i SRP)	1.300.000	–	-	186.667	164.000	-
II - Programi i projekti koji za cilj imaju finansijsku podršku, a čije efekte nije moguće mjeriti direktno u smislu kreiranja novih radnih mjesta	3.620.000	445.297,29	915.084,03	487.361,14	1.170.567,32	120
3. Program podrške za modernizaciju industrije (MEK i IRF)	100.000	–	-	-	13.000 ⁸	-
4. Program unapređenja inovativnosti u MSP - projekat finansijske podrške MSP iz sektora prerađivačke industrije (MEK)	30.000	–	-	-	10.425	-
5. Program podsticaja razvoja klastera (MEK)	100.000	–	98.000 ⁹	14.950 ¹⁰	50.235 ¹¹	2

⁶ Napominjemo da su nadležne institucije tokom izvještavanja za IV kvartal izmijenile podatke za prethodna III kvartala (podaci su prikazani u tabeli). Podaci se razlikuju u odnosu na ranije dostavljane podatke.

⁷ Razlike u podacima koji su iznešeni u ovoj tabeli po kvartalima u odnosu na podatke iz prethodnih informacija postoje zbog skraćenog perioda izvještavanja (informacije se pripremaju tokom poslednjeg mjeseca kvartala i nisu obuhvatale poslednje podatke). Podaci u ovoj tabeli u dijelu kreditne podrške IRF prikazuju stvarno stanje za svaki kvartal pojedinačno.

⁸Po preliminarnoj procjeni za preostale tri prijave biće isplaćeno dodatnih 48.636,32€, što sa sadašnjih 13.000€ ukupno iznosi 61.636,32€.

⁹Ugovoreni iznos subvencije, a stepen isplate zavisi od uspjeha realizacije projekata klastera.

¹⁰Subvencija za jedan klaster koji je u Q3 finalizovao projekat (dio ugovorenih 98.000€)

¹¹Subvencije za 4 klastera (dio ugovorenih 98.000€)

6. Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period od 2017-2020 (MEK)	100.000	61.631 ¹²	-	-	¹³	-
7. Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama (MEK i IRF)	-	-	-	-	5.446 ¹⁴	118
8. IPARD like 1 i 2 (MPRR)	2.800.000	383.666,29	817.084,03	472.411,14	818.896,88 ¹⁵	-
9. Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2017/2018 (MORT)	440.000,00	-	-	.	272.564,44	-
10. Program subvencionisanja kamatne stope (MORT i IRF)	50.000	-	-	.	¹⁶	-
UKUPNO (IRF+MEK+MPRR+MORT)	124.920.000	23.715.999,36	59.465.027,61	40.309.411,59	41.703.092	384

¹² Iznos koji je iz budžeta Programa za 2017. godinu iskorišćen za realizaciju subvencija korisnika Programa iz 2016. godine, koji su svoje aktivnosti finalizovali u februaru tekuće godine.

¹³ 70. 000 je ugovoreni iznos subvencije, a stepen isplate zavisi od uspjeha realizacije aktivnosti privrednika i biće poznat krajem Q4. Budzet Programa za 2017. godinu iznosio je 100.000 EUR, od čega je nešto više od 60.000 EUR iskorišćeno za realizaciju subvencija korisnika Programa iz 2016, godine. Stoga, pored preostalih 40.000 EUR, naknadno je obezbijeđeno 30.000 EUR, što je 70.000 EUR.

¹⁴ U pitanju je iznos kojim MEK subvencionije 1% kamatne stope na kredite koje je IRF odobrio 2012. godine. Sredstva se krajem godine preusmjeravaju IRF-u.

¹⁵ Doći će do izmjena u iznešenim podacima s obzirom da se očekuje realizacija ugovora iz IPARD like 1.2, IPARD like 1 i IPARD like 2 programa

¹⁶ U toku – oglas je raspisan 15.12.2017. i traje 7 dana, rok za donošenje odluke o izboru aplikanta je 3 dana

PREGLED REALIZACIJE ZAKLJUČAKA

povodom usvojenih Informacija o realizaciji i efektima politika u oblasti preduzetništva i biznisa za III I IV kvartal 2017. godine

RB	Zaključak	Status	Obrazloženje
1	Zadužuje se Zavod za zapošljavanje Crne Gore (ZZZ CG) da formira implementacionu jedinicu koja će podsticati preduzetništvo u smislu pripreme nezaposlenih fizičkih lica za biznis koji su na evidenciji ZZZCG, podrške u izradi biznis planova, podrške u vezi registracije predmetne poslovne djelatnosti, kao i podrške i posredovanja u dobijanju kreditnih sredstava od Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore AD (IRF CG) i podsticanja svih drugih aktivnosti u cilju ohrabrenja ovih lica da preuzmu odgovornost za rješavanje njihove egzistencije	Realizovano	ZZZ CG je formirao implementacionu jedinicu za podsticaj preduzetništva
2	Zadužuje se ZZZ CG da odredi od 5 do 10 službenika koji će organizovati obuku i edukaciju svih nezaposlenih lica zainteresovanih za kreditnu podršku IRF CG, I to u mjestu njihovog prebivališta	Realizovano	ZZZ CG je odredio 10 službenika koji će organizovati obuku i edukaciju
3	Zadužuje se IRF CG da obezbijedi poseban tim koji će neposredno sarađivati s implementacionom jedinicom ZZZ CG	Realizovano	
4	Zadužuju se poseban tim IRF CG I implementacione jedinice ZZZ CG da organizuju zajednički rad na pripremi aktivnosti koje će se odnositi na:precizno definisanje procedure rada po pitanju pružanja podrške, jasno definisanje minimum uslova koje podnosioci zahtjeva za kredit treba da zadovolje kako bi mogli da uđu u procedure odobrenja kredita,monitoring definisanih principa zajedničkih aktivnosti, kao i definisanje potrebne dokumentacije	Realizacija u toku	Investiciono-razvojni fond Crne Gore (IRF CG) i Zavod za zapošljavanje Crne Gore (ZZZ CG) su u julu 2017. potpisali sporazum o saradnji kojim se uspostavlja međupartnerski odnos u cilju dinamiziranja podrške nezaposlenim licima u Crnoj Gori da pokrenu sopstveni biznis. Kao rezultat potpisanog Sporazuma, IRF CG će u saradnji sa ZZZ CG realizovati kampanju pod sloganom „Šansa za posao“, za poslednji kvartal 2017. godine, koja između ostalog ima za cilj promociju finansijskih instrumenata

			podrške namijenjene posebnim ciljnim grupama: žene u biznisu, visokoškolci koji su na evidenciji ZZZ CG, tehnološki viškovi, mladi u biznisu, individualni poljoprivredni proizvođači.
5	Zadužuju se poseban tim IRF CG i implementacione jedinice ZZZ CG da, uz prethodno pripremljenu listu svih potencijalnih zainteresovanih lica za preduzetništvo iz ciljne grupe (žene, visokoškolci, mladi, tehnološki viškovi i poljoprivredni proizvođači) koji se nalaze na evidenciji ZZZ CG kao nezaposlena lica, naprave plan posjeta opštinama u smjeru organizovanja edukativnih seminara	Realizacija u toku	Prezentacije su do sada održane u Mojkovcu, Beranama, Andrijevićima, Bijelom Polju, Cetinju, Kolašinu, Kotoru, Plavu, Gusinju, Tivtu i Herceg Novom. Prezentacije ostalim opštinama će se nastaviti tokom decembra i 2018.g. u skladu sa planom.
6	Zadužuje se ZZZ CG da u svim filijalama Zavoda učini dostupnim sve informacije o kreditnoj podršci IRF CG za sva nezaposlena lica	Realizacija u toku	
7	Zadužuje se ZZZ CG da pripremi posebne cikluse edukacije s ciljem ohrabririvanja nezaposlenih lica da se bave biznisom uz kompletnu podršku koja se odnosi na izradu biznis plana, registraciju djelatnosti i sl.	Realizacija u toku	Pripremljeni su različiti ciklusi edukacije koji se odnose na osnivanje preduzeća, marketing, izradu biznis plana i sl. Edukacija se obavlja nakon zajedničke prezentacije predstavnika IRF CG i ZZZ, kao i u prostorijama lokalnih jedinica ZZZ u skladu sa interesovanjem kandidata.
8	Zadužuje se IRF CG i ZZZ CG da dodatno informišu opštine o svim aktivnostima i zatraže njihovu maksimalnu podršku koja bi se odnosila na podnošenje adekvatne odluke o izdavanju garancija za one projekte koji predstavljaju prioritet za tu opštinu	Realizacija u toku	Kontinuirana aktivnost koja se realizuje u skladu sa planom realizacije edukativnih seminara kada se obavljaju i neposredni razgovori sa predsjednicima opština. Tako da je do sada dogovorena podrška sa predsjednicima opština koje su posjećene u periodu sep–dec
9	Zadužuju se IRF CG i Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća da, putem javnog poziva, u što kraćem roku, zaključe sporazum kojim će se definisati da Direkcija organizuje različite obuke i seminare u cilju pripreme stvaranja novih preduzeća i realizovanja programa podrške razvoju preduzetništva, koje će ove institucije direktno preuzeti na sebe	Realizacija u toku	Potpisan sporazum između IRF CG i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća na osnovu koga se realizuje konkurs za program podrške razvoju preduzetništva

10	Zadužuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da intezivira aktivnosti na realizaciji pilot projekta-Garantni fond,koji će se realizovati do kraja 2017.	Realizacija u toku	Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o IRF CG stvoreni su uslovi da IRF CG realizuje proces upodobljavanja internih akata u cilju iniciranja pilot projekta –Garantni fond.Interna akta su spremna i realizaciji će se pristupiti nakon objavljivanja Zakona u Službenom listu
11	Zadužuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da započne kreditiranje u funkciji razvoja socijalnog preuzetništva-mikrokreditiranje	Realizacija u toku	Usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o IRF CG stvoreni su uslovi da IRF CG realizuje proces upodobljavanja internih akata u cilju iniciranja dodatne podrške razvoju socijalnog preduzetništva kroz mikrokreditiranje. Interna akta su spremna i realizaciji će se pristupiti nakon objavljivanja Zakona u Službenom listu.
12	Zadužuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da posebnu pažnju posveti kreditiranju mladih, žena ,visokoškolaca, tehnoloških viškova, kao i da nastavi voditi računa o regionalnom pristupu kad je u pitanju kreditna aktivnost	Realizacija u toku	U cilju informisanja i davanja podrške posebnim ciljnim grupama(mladi,žene,visokoškolci,tehnološki viškovi) Investiciono razvojni fond u saradnji sa ZZZCG ,redovno organizuje edukativne seminare “Šansa za posao”širom Crne Gore i prezentuje kreditne linije namijenjene ovim ciljnim grupama. IRF je kreirao posebne stimulativne uslove kreditiranja za manje razvijene opstine(manja kamatna stopa,duži period otplate kredita) .Uvodjenjem garantnih šema i mikrokreditiranja ove aktivnosti ce biti posebno osnažene.
13	Zaduzuje se Investiciono-razvojni fond Crne Gore AD da sagleda mogućnost skraćenja rokova donošenja odluka o kreditu u skladu sa zakonskim okvirima i predviđenom procedurom	Realizacija u toku	Pripremljene su mjere koje se već realizuju.Novim programom kreditinih linija za 2018.godinu realizovaće se i ostale mjere za skraćenje procedure u mjeri koja neće ugrožavati poslovanje IRFa.
14	Zadužuje se Ministarstvo ekonomije-Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća da intenzivira aktivnosti na realizaciji programa podrške preduzetništvu, i da taj program završi u što je moguće kraćem roku	Realizacija u toku	Potpisan sporazum izmedju IRF CG i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća na osnovu koga se realizuje konkurs za program podrške razvoju preduzetništva (26.jun 2017.god.);

- Raspisan Javni poziv u periodu od 24.septembar – 13.oktobar 2017 god., u okviru kojeg je primljeno 12 aplikacija. Nakon provjere ispunjenosti kriterijuma definisanih Javnim pozivom, 1 aplikacija je odbijena (preduzeće starije od godinu dana), dok je 11 ostalih kandidata steklo uslove za dalju fazu realizacije – pohađanje preduzetničkih ciklusa edukacije;
- Ciklusi edukacije održani su u periodu od 13.10-06.11.2017.god. (6 dana) na teme Pravni osnov i postupci registracije privrednih subjekata, Finansijsko upravljanje i poreski sistem u Crnoj Gori, Marketing i brendiranje u MSP, Poslovna komunikacija, Razvoj biznis ideje i kanali prodaje;
- Komisija u sastavu predstavnika Ministarstva ekonomije, Direkcije za razvoj MSP i Investiciono razvojnog fonda je u periodu od 10. novembra do 1.decembra 2017.god. obišla 9 kandidata i obavila intervjue u cilju detaljnog sagledavanja preduslova za realizaciju biznis ideje. Preostala 2 kandidata se nijesu odazvala na pozive Komisije u definisanim rokovima, te je Komisija zaključila da su odustali od realizacije biznis ideje.
- U toku je procedura izrade biznis planova za 9 kandidata;

Biznis planovi sa pratećom dokumentacijom će se uputiti Investiciono razvojnom fondu na konačno donošenje odluke o kreditiranju najkasnije do 20.decembra 2017.god. Ukupni iznos zahtijevanih kreditnih sredstava za 9 kandidata iznosi 285.000 €, kojima je planirano otvaranje 30 novih radnih mjesta;